

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/300/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3514210846
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 12. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Škultétyová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2017:3514210846.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Škultétyovej a sudcov JUDr. Beáty Čupkovej a JUDr. Radoslava Svitanu, PhD. v spore žalobcu AB 1 B. V., so sídlom Strawinskylaan 933, 1077XX Amsterdam, Holandské kráľovstvo, reg. č. 560 07 043, zastúpený Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., so sídlom Piaristická 707/25, Trenčín, adresa pre doručovanie: Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, proti žalovanému S. M., narodenému dňa XX.XX.XXXX, bytom M. XX, A. P. nad Q., o zaplatenie 5.314,- Eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 28. apríla 2016, č.k. 10C/272/2015-57, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým žalobu zamietol **z r u š u j e** a **v r a c i a** súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie svojim rozsudkom zrušil platobný rozkaz tamojšieho súdu č.k. 10C/272/2015-26 zo dňa 01.06.2015 a žalobu zamietol. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že dňa 26.11.2011 bola medzi právnym predchodcom žalobcu ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom uzatvorená úverová zmluva č. 4111012491, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý bezúčelový úver vo výške 5.000 Eur, RPMN bola určená rozsahom vo výške od 29,50 % do 30,60 %, úrok vo výške 25,31 % ročne z dlžnej sumy, výška mesačnej splátky 136,86 Eur, pričom žalovaný mal uhradiť 84 splátok, celkovo teda mal zaplatiť 11.496,24 Eur, ktorá suma nekorešponduje s údajom uvedeným v zmluve o celkovej čiastke splatnej spotrebiteľom (11.056,08 Eur). Medzi stranami sporu nebolo sporné, že žalovaný vyčerpal 5.000,- Eur a uhradil 1.368,60 Eur. Žalovaný sa dostal do omeškania s úhradou splátok, preto žalobca pristúpil k zosplatneniu úveru a to listom zo dňa 28.01.2013. Dňa 28.01.2013 pôvodný veriteľ zmluvou o postúpení pohľadávok postúpil pohľadávky vzniknuté z úverovej zmluvy na žalobcu. Uzavretím predmetnej úverovej zmluvy vznikol medzi jej účastníkmi spotrebiteľský vzťah, na ktorý sa vzťahujú ustanovenia zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 250/2007 Z.z.“) i zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z.z.“), keďže išlo o dočasné poskytnutie finančných prostriedkov, ktoré sa spotrebiteľ zaviazal veriteľovi vrátiť. Uzavretú zmluvu súd považuje za tzv. typovú, vyhotovenú pre širší neurčený okruh spotrebiteľov, pre ktorú platí zákaz obsahu neprijateľných podmienok podľa § 23a ods. 2 zákona č. 250/2007 Z.z., ktorý bol v tomto prípade porušený. Ako neprijateľnú súd prvej inštancie vyhodnotil zmluvnú podmienku umožňujúcu postúpiť práva zo zmluvy bez súhlasu druhej zmluvnej strany len dodávateľovi (ustanovenie § 20 Hlavy § 6 úverových podmienok), keďže táto už na prvý pohľad vyvolávala pocit hrubej nerovnováhy, čo je závažnejšie za situácie, keď takéto postúpenie právny predchodca žalobcu i realizoval. Postupníkom sa stala spoločnosť so sídlom v Holandskom kráľovstve, čo podľa súdu prvej inštancie znamenalo minimálne sťaženie jej garancií a nezanedbateľné bolo i nebezpečenstvo, že spotrebiteľa odradí od uplatňovania si svojho práva od subjektu so sídlom na takomto mieste. Súd prvej inštancie preto

považoval uvedený výkon práv právneho predchodcu žalobcu za taký, ktorý sa prieči dobrým mravom v zmysle § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, a samotnú zmluvnú podmienku za neplatnú pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 3 Občianskeho zákonníka. Postup zo strany právneho predchodcu žalobcu zhodnotil ako nekalú obchodnú praktiku a postúpenie pohľadávky považoval za absolútne neplatné, čo v konečnom dôsledku znamenalo nedostatok vecnej legitímácie na strane žalobcu a žalobu bolo potrebné zamietnuť. Konanie žalobcu a jeho právneho predchodcu podľa súdu prvej inštancie vykazovalo i znaky sťaženia domáhania sa práv úverového dlžníka, čo súd zhodnotil aj ako znaky diskriminácie a vybočenie z pravidiel morálky podľa zákona č. 250/2007 Z.z. Z týchto dôvodov súd prvej inštancie žalobu v celom rozsahu zamietol pre nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 52, § 53 ods. 1, 2, 3, § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, Čl. 6 bod 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS, § 2 písm. d/, i/, § 9 ods. 2, 11 písm. a/ zákona č. 129/2010 Z.z., o trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 CSP tak, že úspešnému žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

2. Proti tomuto rozsudku v zákonnej stanovenej lehote podal odvolanie žalobca a domáhal sa, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v zamietavom výroku zmenil tak, že jeho žalobe v celom rozsahu vyhovie a prizná mu náhradu trov konania, alternatívne rozsudok súdu prvej inštancie zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie. Uplatnil odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. d/ O.s.p. - súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, §205 ods. 2 písm. f/ O.s.p. - rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, písm. a/ v spojitosti s § 221 ods. 1 písm. h/, písm. f/ - súd prvej inštancie nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav, čím stranám sporu odňal možnosť konať pred súdom. Vytýkal súdu prvej inštancie jeho záver o nedostatku aktívnej legitímácie bez toho, aby sa zaoberal perfektnosťou hmotnoprávneho úkonu - zmluvy č. 4111012491 zo dňa 04.11.2011. Súd prvej inštancie podporil argumentáciu žalovaného o možnosti založiť aktívnu vecnú legitímáciu postupníka v spore aj hmotnoprávnym úkonom „oznámením o postúpení pohľadávky, ktorú adresuje postupca dlžníkovi“, nemal však za preukázané, že tento hmotnoprávny úkon sa dostal do dispozičnej sféry žalovaného. Poukázal na definíciu vecnej legitímácie uvedenú v uznesení Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 517/2011, v uznesení Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/214/11. Mal za to, že v danej veci uniesol bremeno tvrdenia ohľadnej svojej aktívnej legitímácie, keď v žalobnom návrhu tvrdil, že došlo k hmotnoprávnemu úkonu „oznámeniu o postúpení pohľadávky postupcom v zmysle § 526 ods. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Zb.“ a bremeno dôkazu uniesol predložením listinného dôkazu - poštový podací hárok, ktorý osvedčuje právnu skutočnosť, že uvedené oznámenie bolo zaslané na adresu žalovaného. Okrem tohto oznámenia predkladá súdu zmluvu o postúpení predmetnej pohľadávky. Ďalej uviedol, že žalobný návrh sporu s prílohami bol doručený do vlastných rúk žalovaného, a preto je nesporné, že najneskôr týmto okamihom je účinný aj hmotnoprávny úkon - oznámenie o postúpení pohľadávky, ktorý je prílohou žalobného návrhu. Pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia, t.j. stav, kedy dlžníkovi nad mieru všetkých pochybností bolo oznámené postúpenie pohľadávky postupcom. V týchto okolnostiach videl naplnenie odvolacieho dôvodu, že súd prvej inštancie nesprávne vec právne postúpil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav a na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Ďalej uviedol, že postúpenie pohľadávky na Holandskú spoločnosť nemalo na porušenie práv spotrebiteľa a zneistenie jeho podmienok na uplatnenie nároku žiadne súvislé skutočnosti. Žalovanému bolo oznámené postúpenie pohľadávky na žalobcu, avšak jeho postavenie sa nijak nenarušilo, nakoľko pri plnení záväzkov zo zmluvy mu nebolo zmenené číslo účtu, ani odňatá možnosť domáhať sa svojho nároku. Porovnaním údajov zo zmluvy o úvere a z oznámenia o postúpení je zřejmé, že sa jedná o tie isté platobné údaje, na ktoré môže spotrebiteľ finančné prostriedky uhrádzať. Pokiaľ by sa chcel spotrebiteľ informovať o výške svojho dlhu, je prepojený priamo na slovensky hovoriaceho telefonistu, ktorý mu presne vysvetlí akými pokynmi sa má pri jednotlivých situáciách riadiť. Na základe uvedeného mal za to, že žalovanému boli umožnené také podmienky, ktoré by priamo neoplývali na skutočnosť, že jeho pohľadávka bola postúpená na zahraničný subjekt.

3. Žalovaný sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadril.

4. Po vydaní rozhodnutia súdu prvej inštancie a odvolaní žalobcu došlo k zmene právnej úpravy sporového konania, keď dňa 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), ktorý okrem iného zrušil zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (O.s.p.), podľa ktorého rozhodoval súd prvej inštancie. V prechodných ustanoveniach (§ 470 ods. 1) CSP stanovil, že ak neustanovuje inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho

účinnosti. Súčasne však v § 470 ods. 2 CSP uviedol, že zostávajú zachované právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona. V zmysle týchto ustanovení odvolací súd posudzoval otázku dôvodnosti podaného odvolania žalobcom, nakoľko toto bolo podané za účinnosti O.s.p. Procesne vec posudzoval podľa ustanovení CSP.

5. Krajský súd preskúmal vec podľa § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné vo výroku, ktorým žalobu zamietol zrušiť podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP a podľa § 391 ods. 2 CSP vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Výroku rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým zrušil platobný rozkaz tamojšieho súdu sa odvolací súd nedotýkal, nakoľko odvolanie žalobcu voči tomuto výroku, ktorý nadobudol právoplatnosť, nesmerovalo.

7. V danej veci sa žalobca proti žalovanému domáhal zaplata sumy 5.314,- Eur s príslušenstvom na tom skutkovom základe, že jeho právny predchodca uzatvoril so žalovaným dňa 04.11.2011 úverovú zmluvu č. 4111012491, predmetom ktorej bolo poskytnutie spotrebiteľského úveru vo výške 5.000,- Eur, ktoré žalovaný mal vrátiť v 84 mesačných splátkach po 136,86 Eur. Žalovaný bol v omeškaní s úhradou svojho záväzku, preto bol listom zo dňa 28.01.2013 právnym predchodcom žalobcu vyzvaný k splateniu celého zostatku úveru, ktorý pozostáva z nezaplatených splátok po splatnosti, upomienky, zmluvnej pokuty a zo zosplatených budúcich splátok, v lehote 15 dní od výzvy. Žalobca svoju aktívnu legitimáciu v danej veci odvodzoval zo Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 28.01.2013, ktorú uzavrel v zmysle § 526 Občianskeho zákonníka s pôvodným veriteľom - Home Credit Slovakia, a.s. Piešťany .

8. Súd prvej inštancie žalobu zamietol pre nedostatok aktívnej legitimácie žalobcu z dôvodu neplatnosti Zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej dňa 28.01.2013, keď vyhodnotil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku umožňujúcu postúpiť práva zo zmluvy bez súhlasu druhej zmluvnej strany len dodávateľovi (ust. § 20 Hlavy, § 6 úverových podmienok), ktorá vyvoláva hrubú nerovnováhu medzi účastníkmi zmluvného vzťahu, nakoľko postupníkom sa stala spoločnosť so sídlom v Holandskom kráľovstve, čo objektívne sťažuje garancie a nezanedbateľné nebezpečenstvo, že spotrebiteľa odradí uplatňovania si svojho práva od subjektu so sídlom na takomto mieste.

9. Po preskúmaní veci zastáva odvolací súd názor, že záver súdu prvej inštancie o neplatnosti Zmluvy o postúpení pohľadávky zo strany pôvodného veriteľa - Home Credit Slovakia, a.s. Piešťany na žalobcu zo dňa 28.01.2013, je predčasný a vzhľadom na obsah spisu nepreskúmateľný.

10. Predovšetkým je potrebné zdôrazniť, že zmluvné podmienky, ktoré je súd povinný v spotrebiteľských zmluvách skúmať, môžu byť vždy iba obsahom spotrebiteľskej zmluvy a nie obchodných podmienok, ktoré majú len technický alebo vysvetľujúci charakter, čiže nemôžu zakladať práva a povinnosti účastníkov zmluvného vzťahu, inak nepoživajú právnu ochranu. Nie je preto možné ustanovenia uvedené výlučne v obchodných podmienkach vyhlásiť za neprijateľnú zmluvnú podmienku.

11. Odvolací súd zdôrazňuje, že súd prvej inštancie posudzoval platnosť Zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 28.01.2013, pričom táto zmluva nie je obsahom súdneho spisu. Navyiac z obsahu spisu nevyplýva bez pochybností, či pohľadávka, ktorá je predmetom tohto konania bola na žalobcu postúpená Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 28.01.2013, na ktorú sa žalobca odvoláva v podanej žalobe a ktorej platnosť súd prvej inštancie posudzoval alebo Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 12.09.2012, na ktorú odkazuje právny predchodca žalobcu v „Oznámení o postúpení pohľadávok, Predžalobná výzva na zaplata dlhu a oznámenie o prevzatí právneho zastúpenia“ zo dňa 29.10.2014 (č.l. 9 spisu), ktorá rovnako nie je obsahom spisu a ktorej platnosť súd prvej inštancie neposudzoval. Už uvedené skutočnosti zakladajú dôvodné pochybnosti, či skutočne došlo k postúpeniu predmetnej pohľadávky a pokiaľ je odpoveď kladná, na základe ktorej zmluvy o postúpení pohľadávok.

12. Pokiaľ v podanom odvolaní žalobca tvrdí, že predkladá zmluvu o postúpení pohľadávok (bez uvedenia jej dátumu), jeho tvrdenie nezodpovedá skutočnosti, nakoľko jeho odvolanie žiadne prílohy neobsahovalo a žiadna zmluva o postúpení pohľadávok nie je obsahom tohto súdneho spisu.

13. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca vo svojej žalobe ako i v oznámení o postúpení pohľadávky zdôrazňuje, že doporučeným listom zo dňa 28.01.2013 bol žalovaný jeho právnym predchodcom - Home

Credit a.s. Piešťany vyzvaný k vráteniu celého neuhradeného úveru (zosplatneniu) vrátane príslušenstva pohľadávky, poplatkov a sankcií do 7 dní od doručenia výzvy, ktorý listinný dôkaz sa v spise nenachádza, žalobcom predložený nebol, pričom uvedený dátum tejto výzvy nekorešponduje s dátumom zmluvy o postúpení pohľadávky uvedenom v podaní zo dňa 29.10.2014, kde zmluva o postúpení pohľadávky je datovaná dňom 12.09.2012. Žalobca v oznámení o postúpení pohľadávky zo dňa 29.10.2014 uvádza dátum uzatvorenia zmluvy o postúpení pohľadávky dňa 12.09.2012 a vyzýva žalovaného k zaplateniu dlžnej čiastky vo výške 6.106,38 Eur (istina úveru, poplatky podľa úverovej zmluvy, zákonného úroku a zmluvného úroku), pričom v žalobe uvádza sumu 5.314 Eur, ročný úrok z omeškania 819,12 Eur, úrok z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 5.314 Eur odo dňa 20.11.2014 do zaplatenia. Žalobca síce uvádza dátumy zmluvy o postúpení pohľadávky buď zo dňa 28.01.2013 alebo 12.09.2012, k oznámeniu o postúpení pohľadávky však malo dôjsť až podaním zo dňa 29.10.2014, teda po uplynutí dlhého obdobia, viac ako 2 roky, resp. viac ako 1,5 roka.

14. Odvolací súd dodáva, že je nesporné, že v zmysle § 526 ods. 2 Občianskeho zákonníka platí, že ak postúpenie oznámi postupca, nie je dlžník oprávnený dožadovať sa preukázania zmluvy o postúpení pohľadávok. Vzhľadom na neurčitost' a nezrozumiteľnosť v podaniach žalobcu - jeho žalobe a listinnom dôkaze - oznámenie o postúpení pohľadávky sú dané dôvodné pochybnosti o rozsahu a výške postupovanej pohľadávky v čase jej postúpenia , a preto je nevyhnutné zo strany súdu prvej inštancie skúmať, a to po predložení Zmluvy o postúpení pohľadávok vzťahujúcej sa k pohľadávke, ktorá je predmetom tohto konania, postúpenie pohľadávky ako také.

15. Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým žalobu zamietol, zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie s poukazom na ust. § 389 ods. I, písm. b/, § 391 ods. 2 CSP, nakoľko zásadný nedostatok v skutkových zisteniach , nebolo možné bez porušenia zásady dvojinstančnosti civilného sporového konania napraviť v odvolacom konaní.

16. Úlohou súdu prvej inštancie bude vyzvať žalobcu na preukázanie postúpenia pohľadávky, ktorú žalobca uplatňuje v tomto súdnom konaní a tým jeho aktívnej legitimácie s ohľadom na to, že žalobca uplatňuje právo so spotrebiteľskej zmluvy a súd v rámci poskytnutia súdnej ochrany spotrebiteľovi má oprávnenie skúmať i platné postúpenie pohľadávky, čo môže urobiť len po predložení zmluvy o postúpení pohľadávok ako písomného právneho úkonu.

17. Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).